

Syczewski, Tadeusz

"Recepcja odnowy liturgicznej Soboru Watykańskiego II w Diecezji Siedleckiej", Kazimierz Matwiejuk, Siedlce 1999 : [recenzja]

Studia Teologiczne 20, 514-516

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ał paidei jest w nich wszystkim świadomie aktualny i jak bardzo decyduje o ich formie. Jedyne wyjątek w tej mierze stanowi retoryka sądowa!”

Nieocenioną postacią dla greckiej paidei jest Platon. Jemu też poświęcone studium nazywa W. Jaeger „osobną książką w ramach niniejszych obu tomów”. A praca nad Platonem – wyznaje W. Jaeger „odegrała decydującą rolę w kształtowaniu się koncepcji” Paidei.

Paideia W. Jaegera z 2001 roku w języku polskim ma układ treści wytyczony księgami, których zawartość nie pokrywa się z zawartością tomów.

We wstępie W. Jaeger omawia miejsce Greków w powszechnych dziejach wychowania.

Księga pierwsza. Grecja archaiczna.

Księga druga. Rozkwit i kryzys kultury ateńskiej.

Księga trzecia. Epoka wielkich wychowawców i systemów wychowawczych.

Zawartość książki kończy indeks osób.

Paideia – pomnikowe dzieło, odsłania korzenie budowania się człowieczej osobowości w przestrzeniach kultury greckiej, która chrześcijaństwo użyczyła tak wiele i tak wartościowego budulca. Jakość tego budulca wyśmienicie i z pełną kompetencją okazał W. Jaeger. Jego postać (zm. 1961 r.) znakomicie wraz z tokiem jego prac rysuje M. Plezia, który zainicjował przekład na język polski. Przekład wyśmienity stylistycznie i wnioskujący w ducha działa.

Chciałoby się żywić przeświadczenie, że wszyscy, którym budowanie się osobowości – formowanie się człowieka leży na sercu, zajądzą do Paidei W. Jaegera.

Twarda i estetyczna oprawa, mimo małej czcionki, zachęcają do przyjrzenia się tej publikacji.

Ks. Czesław Gładczuk

Kazimierz Matwiejuk, *Recepcja odnowy liturgicznej Soboru Watykańskiego II w Diecezji Siedleckiej*, Siedlce 1999, ss. 400.

Sobór Watykański II w Konstytucji o Świętej Liturgii mówi: „Aby wierri chrześcijanie pewnie czerpali z liturgii obfite łaski, święta Matka Kościół pragnie dokonać ogólnego odnowienia liturgii. Liturgia bowiem składa się z części niezmiennej, pochodzącej z ustanowienia Bożego, i z części

podlegających zmianom, które z biegiem lat mogą lub nawet powinny być zmienione, jeżeli wkradły się do nich elementy nie zupełnie dobrze odpowiadają wewnętrznej naturze liturgii, albo jeżeli te części stały się mniej odpowiednie" (KL 21). Odnowienie liturgii miało przede wszystkim za cel to, aby wierni chrześcijanie mogli lepiej liturgię zrozumieć, by móc w niej uczestniczyć w sposób pełny, czynny i świadomy. Odnowa liturgiczna, będąc jednym z bardzo ważnych zadań Soboru Watykańskiego II, realizuje się stopniowo i jej proces ciągle trwa. W diecezjach polskich przebiega z pewnością podobnie, to jednak każda z nich ma w tym względzie swoją specyfikę i własne doświadczenia. Książka Ks. Kazimierza Matwiejuka, będąca studium liturgiczno-pastoralnym, podjęła problem recepcji odnowy liturgicznej Soboru Watykańskiego II w diecezji siedleckiej.

Autor jest wykładowcą liturgiki w Wyższym Seminarium Duchownym w Siedlcach, autorem licznych artykułów, a także pozycji książkowych m. in. jest współredaktorem „Porządku nabożeństw w Diecezji Siedleckiej”.

Dysertacja ta jest pracą habilitacyjną. Zawiera ona siedem rozdziałów. W rozdziale pierwszym autor przedstawił diecezję siedlecką jako miejsce odnowy liturgicznej. Przede wszystkim ukazał jej historyczny kształt. Przedstawił także poszczególnych rządców diecezji, charakterystykę duchowieństwa, wspólnot zakonnych działających na przestrzeni dziejów w diecezji oraz katolików świeckich.

W rozdziale drugim autor przybliży udział diecezji siedleckiej w Ruchu Liturgicznym ze szczególnym podkreśleniem roli odbytego w 1929 roku Kongresu Eucharystycznego w diecezji siedleckiej.

Z kolei rozdział trzeci niniejszej książki poświęcony jest strukturze diecezjalnym w służbie odnowy liturgicznej diecezji siedleckiej. Wymienia tutaj rolę biskupa diecezjalnego, Kurii i Seminarium Duchownego oraz Diecezjalną Komisję Liturgiczną z różnymi referatami, komisjami i radami, ze szczególnym podkreśleniem środków społecznego przekazu.

W rozdziale czwartym podejmuje problem formacji liturgicznej w diecezji siedleckiej duchowieństwa i rola katolików świeckich, ruchów młodzieżowych działających na terenie diecezji siedleckiej.

W kolejnym rozdziale pracy przedstawia odnowę życia eucharystycznego i kultu Chrystusa eucharystycznego.

Rozdział szósty podejmuje problem odnowy liturgii pozostałych sakramentów. W ostatnim rozdziale omawia odnowę liturgii sakramentaliów, pogrzebu chrześcijańskiego, poszczególnych okresów Roku liturgicznego. Poświęca także trochę miejsca kultowi świętych i błogosławionych w diecezji siedleckiej oraz porusza zagadnienie nabożeństw ludu chrześcijańskiego.

W zakończeniu pracy autor sformułował konkretne, duszpasterskie postulaty, które są wynikiem jego poszukiwań. Wnioski te dotyczą przede

wszystkim organizacji samej przestrzeni sakralnej, jeszcze większego zaangażowania katolików świeckich w życie liturgiczne diecezji siedleckiej oraz konieczność większego zaangażowania samych duszpasterzy w odnowę liturgiczną w diecezji.

Godna podkreślenia w tej pracy jest bogata literatura źródłowa, ciekawe aneksy oraz krótkie streszczenie książki w języku niemieckim i włoskim. Godna zauważenia jest także przedmowa Ks. Biskupa siedleckiego Jana Wiktora Nowaka, w której napisał: „Bardzo mi zależy, co zresztą w oparciu o dokumenty i moje wysiłki ukazał Autor, aby liturgia była właściwie rozumiana i sprawowana oraz by pogłębioną świadomością liturgiczną zyskali nie tylko przygotowujący się do kapłaństwa i duszpasterze ale jak najszerze rzesze moich diecezjan”. W słowach wymienieni są ci, którym ta książka może być wielką pomocą w nieustannym odkrywaniu piękna i głębi liturgii.

Ks. Tadeusz Syczewski

Ks. Kazimierz Misiaszek, *Koncepcja nauczania religii katolickiej w publicznej szkole włoskiej po Konkordacie z 1984 roku. Próba oceny*, Warszawa 1999, ss. 410.

Po zmianach w katechezie polskiej, jakie zostały spowodowane powrotem nauczania religii do szkoły, coraz częściej stawia się pytanie o tożsamość katechezy. Wśród pojawiających się głosów można dostrzec dwa, skrajne wobec siebie stanowiska. Jedni uważają, że obecne nauczanie religii w polskiej szkole całkowicie zadość czyni katechezie. Inni z kolei bardzo wyraźnie wskazują na niewystarczalność tego nauczania dla osiągnięcia między innymi celów katechezy. Jakkolwiek dostrzega się też próby pogodzenia przedstawionych opinii ciągle brakuje jednoznacznego rozstrzygnięcia oraz programów, które zapewniłyby integralność katechezy polskiej oraz jej właściwą skuteczność. Niewątpliwie w poszukiwaniu dobrych rozwiązań należałoby sięgnąć do doświadczeń krajów zachodnich, które w swoim czasie stanęły przed podobnymi problemami. W tym względzie może okazać dużą pomoc książka ks. dr hab. Kazimierza Misiaszka zatytułowana: *Koncepcja nauczania religii katolickiej w publicznej szkole włoskiej po Konkordacie z 1984 roku*. Dzieło to wpisuje się w ogólnoeuropejską dyskusję nad tożsamością nauczania religijnego w szkole publicznej i jego relacji do katechezy parafialnej, którą w latach siedemdziesiątych podjęto w Niemczech, zaś w latach osiemdziesiątych we Włoszech. Wy-